

ΜΗ ΓΡΑΜΜΙΚΑ ΔΥΝΑΜΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

Εξετάσεις Ιουνίου 2005

Απεικονίσεις

Δίνεται ο δυναμικός νόμος:

$$x_{n+1} = r \sin \pi x_n \quad ; \quad x_n \in [0, 1], \quad r \in [0, 1]$$

(i) Βρείτε τα σταθερά σημεία και τους κύκλους περιόδου 2 της απεικόνισης και προσδιορίστε την ευστάθειά τους.

(ii) Μελετήστε διεξοδικά το διάγραμμα διακλαδώσεων διπλασιασμού περιόδου της απεικόνισης και προσδιορίστε αριθμητικά την τιμή r_c για την οποία πρωτοεμφανίζεται ο κύκλος 2^∞ . Επίσης βρείτε αριθμητικά τις σταθερές Feigenbaum δ , a για το σύστημα αυτό. Χρησιμοποιώντας την μέθοδο της ανακανονικοποίησης εκτιμήστε τις σταθερές αυτές αναλυτικά.

(iii) Για $r > r_c$ υπολογίστε τον εκθέτη Lyapunov της απεικόνισης συναρτήσει της παραμέτρου ελέγχου r . Δείξτε ότι από αυτό το διάγραμμα μπορούν να προσδιοριστούν τα περιοδικά παράθυρα της χαοτικής περιοχής.

(iv) Ορίζοντας την ποσότητα $\xi = \left| \frac{\Delta x_n}{\Delta x_0} \right|$ σχεδιάστε το μέγεθος $\ln \xi$ και το μέγεθος $\xi_q = \frac{\xi^{q-1} - 1}{q-1}$ με $q \neq 1$ σαν συνάρτηση του χρόνου n για μιά συλλογή αρχικών συνθηκών στο διάστημα $[0, 1]$. Επιλέξτε με βάση το προηγούμενο ερώτημα δύο τιμές του r : μιά τιμή r_1 για την οποία $\lambda(r_1) = 0$ καθώς και μιά τιμή r_2 με $\lambda(r_2) > 0$. Στον υπολογισμό σας χρησιμοποιείστε 10^5 αρχικές συνθήκες, $\Delta x_0 = 10^{-6}$ και διάφορες τιμές για τη παράμετρο q . Εξετάστε αν στη περίπτωση $r = r_1$ υπάρχει τιμή του q έτσι ώστε η συνάρτηση $\xi_q = h(n)$ να είναι γραμμική.

(v) Μπορούμε να υπολογίσουμε την εντροπία $S = -\sum_i p_i \ln p_i$ χωρίζοντας το διάστημα $[0, 1]$ σε Ω ιστούς (υποδιαστήματα) και καθορίζοντας τη σχετική συχνότητα που μια τροχιά επισκέπτεται κάθε ιστό. Γράψτε ένα πρόγραμμα υπολογισμού του S και βρείτε τη συνάρτηση $S(r)$ για $r \geq r_c$. Για κάθε τιμή του r διαδώστε τις τροχιές έως ότου το S να μη μεταβάλλεται πλέον. Επιλέξτε βήμα $\Delta r = 0.01$.